

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, WEDNESDAY MORNING, MARCH 14, 1973

LETO. LXXV. — VOL. LXXV

Japonska pričakuje vrnitev dolarja ZDA na menjavo v zlato

Predsednik vlade Tanaka je izjavil v parlamentu, da pričakuje vsaj delno spremenljivost ameriškega dolarja v zlato.

TOKIO, Jap. — Predsednik vlade Kakuei Tanaka in finančni minister Kiichi Aichi sta v razpravi v novem vladnem proračunu nakazala, da vlada računa z vrnitvijo ameriškega dolarja v zamenjavo v zlato. Ta bi naj bila vsaj delna, v kolikor ni izvedljiva v celoti v prvem razdobju.

Družene države se bodo vrtnile k menjavi dolarja v zlato, pa se bodo istočasno obrnile na vodilne industrijske države, naj pomagajo dolar braniti in ohraniti njegovo trdnost in veljavo. "Kotično, mislim, da je spremenljivost zaželjena," je dejal finančni minister Aichi.

V vladnih krogih sodijo, da je Tanaka govoril o načrtu, po katerem na bi ZDA vrtnile odvisne dolarje domov v zameno za posebne vladne obveznice tujim lastnikom dolarjev. Kasneje naj bi bilo še več dolarjev kupljenih neposredno z zlatom iz rezerv ZDA.

Dolar je bil uradno spremenljiv v zlato do 15. avgusta 1971, ko je predsednik Nixon izjavil, da ZDA ne bodo več menjale papirnat dolarje v zlato. Ukrep je bil mišljen kot začasen in naj bi bil v veljavi le tako dolgo, da bi bilo mogoče spraviti mednarodno denarno in trgovinsko vprašanje v red. Da je vrnitev k spremenljivosti dolarja v zlato zaželjena in tudi v načrtu, sta že pred časom izjavila A. Burns, načelnik uprave Federalnih rezervnih bank, in zvezni zakladni tajnik G. Shultz.

Spiro Agnew zbira okoli sebe krog izobražencev

WASHINGTON, D.C. — V vrstah inteligence na vzhodni strani ZDA na podpredsednika ZDA S. T. Agnewa gledajo z nekim posmehom. Smatrajo ga za neke vrste telebana, ki ne spada na to mesto, še manj pa seveda na čelo ZDA kot njihov predsednik.

Mož kljub vsemu nemara na to le misli in je začel zbirati okoli sebe krog visoko izobraženih ljudi, ki bi mu naj svetovali in pripravili načrte za njegov nastop, ko bo prišel za to primeren čas. Trdijo, da je med njimi S. I. Hayakawa, ki je pred nekaj leti prevzel predsedstvo nemirnega San Francisco State College in tam z odločno roko napravil red.

Izrael bo plačal odškodnino žrtvam

JERUZALEM, Izr. — Vlada Izraela je še pretekli teden ponudila vsem sorodnikom žrtev uničenja libijskega potniškega letala — skupaj je bilo mrtvih 106 oseb — odškodnino po \$30.000. Odškodnina preživelim znaša od \$10.000 do \$30.000.

Vremenski prerok

Pretežno oblačno z možnostjo neviht. Najvišja temperatura nad 60.

Clay T. Whitehead

ODGOVORNI ZA SVOJE DELO — Clay Whitehead, direktor urada za telekomunikacije v Beli hiši, je pred senatno odbojco zastopal stališče, da morajo biti napovedovalci in novičarji na radiu in televiziji odgovorni za to, kar govorijo.

Peronisti zmagovalec

Vojaška vlada v Argentini je proglasila za zmagovalec pri predsedniških volitvah peronista Campo, kateremu je napovedala izročitev oblasti 25. marca 1973.

BUENOS AIRES, Arg. — Vojaška vlada je v ponedeljek zvečer objavila, da je bil pri nedeljskih predsedniških volitvah zmagovalec peronist dr. Hector J. Campora, star 63 let. Dobil bi naj 50,7% vseh oddanih glasov, torej absolutno večino, s čimer je potreba po ožjih volitvah odpadla.

Gen. Alejandro Lanusse, predsednik vlade in vodnik vojaške junte, ki vlada Argentino, je objavil zmago Campore in napovedal, da mu bodo vojniki izročili vlado 25. marca. Verjetno to ne bo čisto brez pogojev in tudi ne pod okoliščinami, kot bi jih zmagovalec nemara rad. Včeraj je objavil, da ne bo niti en dan predsednik, predno bo Juan Peron zopet doma v Argentini.

Kanadski gozd

OTTAWA, Kan. — Površino vseh gozdov v Kanadi cenijo na 1,220,405 kvadratnih milj.

CLEVELAND, O. — Boj za civilne pravice, ki je v glavnem obsegal prizadevanja za izboljšanje položaja črnega dela prebivalstva in za dosego njegove pravne in stvarne enakosti v ameriški družbi, je pred 10 leti silno razgibal ameriško javnost, v prvi vrsti seveda same črne množice. Tedaj smo doživljali izgrede in nemire, demonstracije, ki so prešle v ropanja in požiganja po naših velemestih, največje v Los Angelesu, Chicagu, Detroitu in Clevelandu. Na pomoč je morala priti vojska, ko policija položaju ni bila več kos.

Cleveland je v zvezi s tem bojem dobil prvega črnega župana, o katerem so njegovi podporniki upali, da bo pomagal ohraniti črnce v mestu mirne, pa jim postopno tudi pomagati do napredka pri splošnem naporu za njihov gospodarski, socialni in kulturni dvig. Mož je razočaral, pokazalo se je, da je bil sposobnejši ljudski vodnik in govornik kot pa javni upravnik. Cleveland je v času svojega županovanja spravil v težave, iz katerih se še sedaj rešuje. Gibanje za civilne pravice

Novi grobovi

Joseph Russ Na svojem domu, 831 E. 232 St., je včeraj umrl 77 let stari Joseph Russ, rojen v vasi Travnik v Loškem potoku v Sloveniji, od koder je prišel v ZDA l. 1913, mož Philipe, roj. Zagor v Poddolini v fari Draga. Preje je bil poročen z Antonio, roj. Laurich, ki pa je umrla l. 1952. Bil je brat Therese Mohar v Sloveniji, Frances Sajovic v Western Reserve Rest Home in drugih, ki pa so že vsi umrli. Pokojnik je bil član Društva Kras št. 8 ADZ in Loške doline. Pogreb bo v petek ob 8.15 iz Grd-novega pogrebnege zavoda na Lake Shore Blvd., v cerkev sv. Kristine ob 9., nato na Kalvarijo. Družina priporoča namesto vencev darove za Heart Fund ali pa za Slovenski starostni dom na Neff Rd.

Katherine Tomazin

V North Miami General bolnišnici v Miami, Fla., je umrla 79 let stara Katherine Tomazin, ki je živelja preje na Nottingham Rd. v Clevelandu, zadnjih 10 let pa v Miami. Pokojna, katere deklško ime je Nagy, je bila rojena v Jugoslaviji. Njen mož Joseph je umrl l. 1955. Bila je sestra Mary Kantner (Fla.) in teta Josepha Kantner (Fla.) in Mary Jane Taylor (Euclid, O.). Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnege zavoda na 152 St. jutri, v četrtek zjutraj na Kalvarijo.

Perona so leta 1955 pognali z vlade vojniki in mu do lanskega novembra niso dovolili povratka. Lani je prišel z njihovim dovoljenjem domov, pa zopet odšel v tujino. Bilo je očitno, da je dober del njegovega sijaja izginil, kljub vsemu je kandidat, ki je trdil, da nadomestuje Perona, zmagal je pri prvih volitvah z absolutno večino. Drugi za njim je bil kandidat Radikalne državljanske zveze, ki pa je dobil le 21,22% glasov.

Manj govora o pomoči

Severnemu Vietnamu WASHINGTON, D.C. — Odgovorni govorijo malo o pomoči Severnemu Vietnamu, opustili so čisto omenjanje 7,5 milijonov pomoči Indokini in poudarjajo stanje, da more Hanoi na pomoč računati le, če se bo držal točno pariškega dogovora in ohranil Vietnamu mir.

Manj govora o pomoči Severnemu Vietnamu

WASHINGTON, D.C. — Odgovorni govorijo malo o pomoči Severnemu Vietnamu, opustili so čisto omenjanje 7,5 milijonov pomoči Indokini in poudarjajo stanje, da more Hanoi na pomoč računati le, če se bo držal točno pariškega dogovora in ohranil Vietnamu mir.

stih komaj kaj pomagalo. Če-tudi je bilo potrošenih za razne vrste javne podpore, podpiranja njihove izobrazbe in strokovnega usposabljanja milijone javnih sredstev, na pretek ni nikjer tolikšen, da bi ga mogli opaziti. Zdi se, da ima Nixon prav, ko trdi, da programi zveznih vlad v korist črnih množic in črnske revščine niso bili uspešni. Tisti, ki so mislili, da se da z denarjem vse doseči, če ga je le dovolj na razpolago, so se hudo motili.

Ljudem je potrebna najprej zavest, da so dolžni sami skrbeti za sebe in svoje življenje. Da morajo najprej sami uporabiti vse svoje sposobnosti in šele nato morejo računati na pomoč družbe, države. Žal pri veliki večini prevladuje misel, da jim je družba (država) dolžna skrbeti za zadovoljivo življenje, da pa oni do družbe in države nimajo nobenih obveznosti.

Grumman bo zgradil dogovorjena letala

Vojna mornarica bo dobila 48 letal po dogovorjeni ceni, četudi je družba Grumman preje trdila, da tega ne zmore.

WASHINGTON, D.C. — Na pritisk Kongresa je vojna mornarica odklonila zahtevo Grumman Aerospace Corp. po zvišanju cene za 48 letal; družba je trdila, da jih po dogovorjeni ceni ne more zgraditi.

Grumman je zgradila 86 letal vrste F-14 za ceno 16,8 milijonov dolarjev za vsako letalo v okviru pogodbe iz leta 1969. Nato je vojni mornarici sporočila, da še dogovorjenih 48 letal ne more zgraditi po tej ceni brez velike izgube. Pretekli petek je mornariški tajnik John W. Warner sporočil, da je družba pristala na gradnjo in dobavo preostalih 48 letal "v soglasju z obstoječo pogodbo in navodili Kongresa".

Za morebitno dobavo letal preko dogovorjenega števila ima Grumman pravico postaviti novo ceno v okviru nove pogodbe. To seveda zavisí od bodočih kongresnih odločitev in nakazil finančnih sredstev.

Mornarica je prvotno hotela 710 takih letal, nato pa je naročilo skrčila na 313, ko je Grumman družba ceno povišala od 11,5 milijonov na 16,8 milijonov za vsako posamezno letalo.

Grumman družba trdi, da ima pravico do povišanja cene, ker je inflacija od tedaj te spremenila. Imela naj bi pri naročilu skupno kar 240 milijonov "izgube".

Manj govora o pomoči Severnemu Vietnamu

WASHINGTON, D.C. — Odgovorni govorijo malo o pomoči Severnemu Vietnamu, opustili so čisto omenjanje 7,5 milijonov pomoči Indokini in poudarjajo stanje, da more Hanoi na pomoč računati le, če se bo držal točno pariškega dogovora in ohranil Vietnamu mir.

Manj govora o pomoči Severnemu Vietnamu

WASHINGTON, D.C. — Odgovorni govorijo malo o pomoči Severnemu Vietnamu, opustili so čisto omenjanje 7,5 milijonov pomoči Indokini in poudarjajo stanje, da more Hanoi na pomoč računati le, če se bo držal točno pariškega dogovora in ohranil Vietnamu mir.

stih komaj kaj pomagalo. Če-tudi je bilo potrošenih za razne vrste javne podpore, podpiranja njihove izobrazbe in strokovnega usposabljanja milijone javnih sredstev, na pretek ni nikjer tolikšen, da bi ga mogli opaziti. Zdi se, da ima Nixon prav, ko trdi, da programi zveznih vlad v korist črnih množic in črnske revščine niso bili uspešni. Tisti, ki so mislili, da se da z denarjem vse doseči, če ga je le dovolj na razpolago, so se hudo motili.

Ljudem je potrebna najprej zavest, da so dolžni sami skrbeti za sebe in svoje življenje. Da morajo najprej sami uporabiti vse svoje sposobnosti in šele nato morejo računati na pomoč družbe, države. Žal pri veliki večini prevladuje misel, da jim je družba (država) dolžna skrbeti za zadovoljivo življenje, da pa oni do družbe in države nimajo nobenih obveznosti.

PENTAGON RAČUNA Z NOVO VOJNO V VIETNAMU V MAJU

Severni Vietnam je v zadnjih tednih poslal po Hočimin-hovih potih na jug od 250 do 300 tankov, pa tudi okoli 20.000 svežih čet. V Pentagonu sodijo, da bodo rdeči že v mesecu ali 6 tednih, ko bo nastopila suha doba, poskusili z novim vojaškim nastopom osvojiti ves Južni Vietnam.

WASHINGTON, D.C. — Nekateri v Pentagonu so prepričani, da bo Severni Vietnam ob koncu sedanjega deževne dobe v Vietnamu začel novo vojaško akcijo za osvojitve Južnega Vietnama. To svoje prepričanje opirajo na podatke ameriške obveščevalne službe, ki ima zanesljive podatke, da so iz Severnega Vietnama poslali po Hočimin-hovih potih na jug od 250 do 300 tankov in okoli 20.000 svežega vojaštva. Prav tako je na teh potih živahen in obilen promet z vojnimi potrebščinami. Cemu naj bi Severni Vietnam pošiljal te vse to na jug? se sprašujejo v Pentagonu, če ne misli na vojno.

Nekateri skušajo miriti in pravijo, da bodo rdeči ostali mirno vsaj leto ali dve, dokler se svet nekaj ne umiri in pozabi na nje in na vojno v Vietnamu. Poskusili bodo mirnim potom in podtalno spodkopati tla sedanjemu režimu v Južnem Vietnamu in ga nato z naglim sunkom podreti, podreti tako naglo, da ga ne bi mogel nihče priti niti reševati, če bi tudi to hotel.

V Pentagonu pripominjajo k temu, da nima smisla, da bi v takem slučaju Severni Vietnam zdal pošiljal vojaštvo na jug, če misli čakati na vojaški nastop 2 leti. Te čete je treba na jugu vzdrževati in skrbeti za njihovo zdravje in vojno sposobnost. Čez dve leti bo ta popustila, kajti bivanje v džunglah vojakom ne bo koristilo, izpostavljeni pa bodo tudi vsakovrstnim boleznim. Pripominjajo, da so rdeči doslej čete, ki so bile poslane na jug, takoj poslali tudi v boj.

Zastopnik Pentagona Jerry W.

Manj govora o pomoči Severnemu Vietnamu

WASHINGTON, D.C. — Odgovorni govorijo malo o pomoči Severnemu Vietnamu, opustili so čisto omenjanje 7,5 milijonov pomoči Indokini in poudarjajo stanje, da more Hanoi na pomoč računati le, če se bo držal točno pariškega dogovora in ohranil Vietnamu mir.

Proučevalci razmer v črnih naseljih velemest pišejo in govore o razočaranjih, o brezizglednosti črnih množic, ki da postajajo vedno bolj nezadovoljne in nestrpne in da zato lahko prva iskra zažge hud požar. Črni vodniki govorijo ne več o črnski, o rasni revoluciji, napovedujejo socialni, upor in pohod revnih in stiskanih nad imovite, ki da za revne nimajo nobenega razumevanja, niti ne volje in časa, da bi na nje mislili...

Verjetno res vre v slumih naših velemest; tega vretja ni mogoče ustaviti s silo in denarnimi podporami, treba je načrtnega, širokega napora, ki naj to vrenje spelje v koristno, produktivno smer, — v moralni, socialni in gospodarski dvig črnih množic. Le tako uporabljena denarna sredstva bodo prinesla sado-ve.

Iz Clevelanda in okolice

Obrazci za prošnje za znižanje davka na domove — V uradu AD imamo na razpolago nekaj obrazcev za prošnje za znižanje davka na domove za osebe stare nad 65 let. Kdor je že lani vložil prošnjo, bo letos dobil obrazec za izpolnitev po pošti na svoj naslov in mu ga ni treba iskati drugod. To morajo storiti le tisti, ki letos prvič prosijo za znižanje davka.

Slov. pisarna — Slovenska pisarna v Baragovem domu opozarja ude Mohorjeve družbe v Celovcu, da je čas za obnovo udnine. Na razpolago ima tudi slovenske knjige, ki jih vsem toplo priporoča. Odprta je v petek od 6. do 8. zvečer, v soboto od 11. dop. do 2. pop. in v nedeljo od 10. dop. do popoldne.

Skupno sv. obhajilo — Članstvo Društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ bo skupno prešlo sv. obhajilo v nedeljo, 18. marca med osmo sv. mašo v cerkvi Marije Vnebovzete. Vsi so vabljeni, da se zbero v prostoru pod cerkvijo ob 7.45, od koder pojdejo skupno v cerkev pod vodstvom kajetk. Po sv. maši bo skupni zajtrk v šolski dvorani.

Zadušnica — Jutri, v četrtek, ob osmih zjutraj bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Frances Glavič ob 3. obletnici smrti.

Pogrešanega fantiča našli mrtvega v vodi — Renaldo B. Goldsby, 7 let stari fantič, ki je izginil na novoga leta dan, ko je šel s svojim leto mlajšim bratrancem v trgovino, je bil najden v izlivu Doan potoka v jezero Erie v Gordon parku. Na truplu niso mogli najti nobenih znakov nasilja, zato sodijo oblasti, da je utonil. Takoj po najdbi Renaldovega trupla je policija začela iskati da se bo Dean odzval povabilu pred odbor, ko je predsednik Nixon izjavil dva dneva prej, da naj člani predsedniškega osebnega štaba vljudno odklonijo vabilo pred Kongresne odbore.

CLARK AIR BASE, Filip. — Iz Hanoia je dospelo sem 108 ameriških vojnih ujetnikov, med njimi en bivši ugrabitelj letala in sin adm. Caina, bivšega poveljnika vseh oboroženih sil ZDA na Pacifiku.

NEW BRITAIN, Conn. — John T. Downey je včeraj tu na tiskovni konferenci dejal, da je kitajskim zasliševalcem tekom prvih 9 mesecev povedal vse, kar je vedel. Po njegovem 21 let, ki jih je prebil v kitajskem ujetništvu in ječi, ni dalo nikomur nobene koristi. To je bil izgubljen čas. Njegovo duševno in telesno stanje je desti dobro. Kitajci so ga izpustili na osebno intervencijo predsednika Nixona pri Ču En-laju, ko je Downeyjevo mater zadela pretekli te-

Bolivija vodi — Bolivija je glavni producent antimona na vsem svetu.

den srčna kap. Njegova kazen bi bila sicer potekla šele leta 1976.

IŠČEMO URADNIŠKO MOČ

Ameriška Domovina išče zanesljivo uradniško moč, moškega ali ženske, z znanjem slovenščine, angleščine in tipkanja. Nastop službe takoj. Oglasite se osebno ali pisмено.

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio 44103
431-0628

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44108

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months

Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 52 Weds., March 14, 1973

Ciper ognjišče nemira in nevarnosti

Ciper je precej velik otok, meri 3,572 kvadratnih milj, v vzhodnem delu Sredozemskega morja bližje Aziji kot Evropi, zato zemljepisno tudi tej pripada. Grki so se nasečili na otoku že davno pred Kristusovim rojstvom, pa bili tam pomešani z različnimi drugimi, starejšimi ljudstvi. V različnih časih je otok služil kot oporišče morskim roparjem, bil pa je znan po bogatih ležiščih bakra, ki je prav po otoku dobil svoje ime.

Sv. Pavel in Barnaba sta na otoku širila Kristov evangelij in prebivalstvo je ostalo v veliki večini krščansko, četudi je bil otok dolgo dobo pod turško vlado. V času te vladave so se na otoku naselili Turki, ki predstavljajo sedaj nekoliko eno petino prebivalstva, ki ga je bilo leta 1970 okoli 630,000.

V moderni dobi je bil otok britanska kolonija, dokler se niso Angleži odločili in mu leta 1960 dali neodvisnost. Pri tem so v ustavi zagotovili turški manjšini enake pravice z grški večino in ji priznali nekako pravico veta pri vseh važnih vladnih odločitvah. To je privedlo do preprirov in omrtvičenja vse javne uprave in dela vlade.

Prišlo je do medsebojnih bojov, katerim so napravile konec čete Združenih narodov, ki so prišle pred 10 leti na otok in so še vedno tam. Grška večina in turška manjšina uživata vsaka podporo svoje matične domovine in v preteklem desetletju je parkrat le odločni nastop ZDA preprečil vojni spopad med obema, ki sta sicer zaveznici v okviru NATO in predstavljata njeno skrajno južno krilo.

Napetost med Grčijo in Turčijo zaradi Cipra je postopno popustila in je že kazalo, da utegne priti do sporazuma med njima. Nekaj časa so mislili otok razdeliti ter njegov grški del priključiti Grčiji, manjši, kjer je večina prebivalstva turška, pa Turčiji. Seveda bi bili Grki radi dobili ves otok, pa so Turki k temu odločno rekli: Ne!

Vojaška vlada na Grškem je pripravila rešitev spora s Turčijo, pa jo ne more izvesti zaradi odpora predsednika Ciperske republike pravoslavne nadškofa Makariosa. Ta je bil v času boja za neodvisnost Cipra proti Angležem zagovornik združitve otoka z Grčijo, to stališče je zavzemal še tudi kasneje. Postopno je prišel do prepričanja, da združitve celega otoka z Grčijo ni mogoče doseči zaradi odpora Turčije. Tako se je postopno začel odmikati od načrta združitve Cipra z Grčijo, kar ga je zapletlo v spor z Atenami in tudi s svojim dotedanjim sodelavcem in zaveznikom v boju za neodvisnost Cipra gen. Grivasom.

Gen. Grivas je leta 1967 zapustil otok na prizadevanje Makariosa, ki je nekaj časa skušal ohraniti dobre odnose z Atenami in je javno še vedno podpiral načrt o združitvi otoka z Grčijo.

Ko je atenska vlada skušala doseči dogovor s turško neposredno brez sodelovanja Makariosa, je skoro prišlo do javnega spora med Atenami in Makarijem. Te so skušale pridobiti podporo v grški pravoslavni cerkvi na Cipru, kakere trije škofje, ki skupaj z Makariosom sestavljajo njen "sveti sinod", kot se imenuje vrhovno vodstvo pravoslavne cerkve, ne gledajo radi povezave cerkvenega vodstva z državnim.

Pod vplivom Aten in na njihov nasvet so trije škofje kot sv. sinod pozvali lani Makariosa, naj se odpove predsedstvu Ciperske republike, če hoče ostati še na čelu otoške grške pravoslavne cerkve. Makarios je se pozive in zahteve odklonil in se postavil na stališče, da sv. sinod sklicuje samo on in da ta ne more brez njega zasedati. Zato je njegove sklepe označil za neveljavne. Pri tem je užival in uživa splošno podporo ciprske grške javnosti in pravoslavnih vernikov.

Ko mu je iztekla druga predsedniška poslovna doba, se je kljub protestu sv. sinoda odločil za ponovno kandidacijo za predsednika republike. Ker ni imel nobenega protikandidata, je bil pretekli mesec enostavno proglašen za zmagovalca in predsednika republike za novih 5 let.

Gen. Grivas, ki je leta 1967 zapustil Ciper, je vnet zagovornik združitve otoka z Grčijo. Ko se je Makarios izjavil proti združitvi, se je general Grivas vrnil leta 1971 na Ciper in začel organizirati odpor proti Makariosu. Uspešno mu je dobil nekaj sto oboroženih pristašev, s katerimi pa Makariosa ni mogel preplašiti in ga prisiliti k umiku. Gen. Grivas je izvedel tik pred potekom roka za prijavo kandidatov za predsednika republike vrsto napadov na policijske postaje in s tem pokazal sicer svojo moč in do neke mere tudi podporo med prebivalstvom, ni pa mogel položaja spremeniti. Makarios je bil ponovno proglašen za predsednika republike, ki jo hoče ohraniti neodvisno tako od Grčije kot od Turčije.

Sv. sinod je pretekli teden na svoji seji potem, ko je pozval nadškofa Makariosa na razgovor, na katerega pa ta ni prišel, temu vzel nadškofovski čast in vse duhovniške

pravice. Zanj ni več nadškof Makarios, ampak lajik Michael Mouskos, kar je bil, predno je stopil v samostan in postal nato pravoslavni duhovnik. Makariosu je sv. sinod dal 30 dni časa za pritožbo.

V Atenah so slabe volje, ker niso marali iti tako daleč, pa škofov na Cipru niso mogli zadržati, ko so jih enkrat pognali v boj proti Makariosu. Četudi je večina otoških Grkov na strani Makariosa, utegne privedi odločitev sv. sinoda, če ne bo umaknjena, do razkola v grški pravoslavni cerkvi na otoku, čemur bo sledil politični razkol med ciprskimi Grki. Tako vse kaže, da bo Ciper ostal še dalje ognjišče nemira in nevarnost miru v tem delu sveta, ki je že dovolj nemiren zaradi izraelsko-arabskega spora.

BESEDA IZ NARODA

Joliet, Ill. — Ko smo se dan po dnevu, ki je v koledarjih določen sv. Valentinu, razgovarjali pri Juretu, smo vsi tožili, eden tako, drugi drugače, da ga zadnje čase rado kaj ščiplje po hrbtu, kosteh in nogah. Dolžili smo zimske dneve, da povzročajo take sitnosti, ko zima s svojimi sapami okrog nas raja in pleče. Še Bara, ki je drugače zelo potrpežljiva belokranjska ženska, je tožila, kako jo vsčipne v hrbtu, ali kje drugje, ko se skloni pri delu k tlo, ali kam drugam. Nick pa je omenjal, da nima več tistega teka in da mnoge jedi mu ne dišijo in ne prija več tako kakor nekoč.

Jure je pri tem nas opozoril, da ne smemo pozabiti, da nismo več tisti mladi "kerleci", kakor smo bili v mladih letih. Njegovo pojasnilo smo sprejeli, pa ne s preveč veselimi obrazi. Kdo se pa časom mladih dni in let red odpove. Starost je sicer častljiva in ljudje njene plašče radi obehamo na stare zaslužne ljudi; nase pa jili nič radi ne devamo, češ, saj nismo še v takih Adamovih letih, da bi morali oblačiti take plašče, da bi vsak vedel, ali pa sodil, koliko let na naših hrbtih že visi. Veste, ljudje je božji, ljudje smo občutljivi, pa naj bomo že Belokranjci, Dolenci, Gorenjci ali Štajerci. Star je malokdo rad...

Bara pa je k temu pristavila: "Ne pritožujte se moški in fantje preveč čez leta in starost. Dokler lahko vinček pijete in ob njem modrujete, ni preslabo."

Spogledali sm se in vsak po svoje mislili.

Zatem smo pa obrnili pogovore in se spominjali naših prvih pionirjev. Jure je nas opozoril pri tem s pripombo:

"Smo že stari in v letih. Pa so bili tu pred nami še mnogi drugi. Ravno te dni sem parkrat mislil na našega belokranjskega rojaka Marka Krakerja, ki je prišel v ta kraj nekako pred 105 leti. Za njim cela vrsta še drugih. Vsi so mnogo delali za vse, kar je med nami zrastle, za njimi še cela vrsta drugih pionirjev. Pokojni rojak Martin Fir je prišel v ta kraj leta 1884. Istega leta pok. Marko Bluth, vedno navdušen delavec za katoliški tisk. Istega leta tudi pok. John Butala, oče našega sedanega župnika č. msgr. M. J. Butala. Par let pozneje je prišel v Joliet pok. Anton Nemanič, v Ameriko pa je prišel leta 1882 in je bival nekaj časa v Iowi in v Chicagu, nato je prišel sem. Pok. A. Nemanič je bil več let gl. predsednik KSKJ in tudi mestni alderman tu v Jolietu. Markantna oseba, izgledal je kakor kak zvezni senator po postavi. In za temi še cela vrsta drugih. Vsi ti so vsak po svojih močeh delali za ves napredek naše naselbine in župnije. Naj spomin na nje živi med nami in Bog jim

poplačaj vse, kar so doprinašali in žrtvovali za vse uspehe med nami!

Omenjeni so bili skoro vsi sinovi Belokrajine. Tudi mi smo od tam, zato se tako radi spominjamo sončne Belokrajine — domovine dobrih, veselih ljudi. Tako je Jure nas opomnil, da se jih moramo pogosto spominjati in nikdar pozabiti.

Z Nickom sva bila pri tem kar ganjena. Večinoma pozna vse omenjene in še vrste drugih, s katerimi smo se udeleževali društvenih mesečnih sej, farnih prireditvev in vseh drugih gibanj za napredek naše naselbine. Koliko veselih uric je bilo!

Po zadnjih dveh velikih svetovnih vojnah se je seveda tudi tu pri nas marsikaj spremenilo, kakor povsod drugod po svetu. Kje se pa ni?

Pred 40 leti še je bila doli okrog Sv. Jožefa na Chicago cesti kar lepa vrsta raznih slovenskih trgovin, gostiln itd. Tako na Broadway cesti, Ruby in drugih cestah po našem hribu. Zadnja desetletja, ko pa razne civilske trgovine odpravljajo vsposod gesli "Serve yourself" (postreži si sam) in zber, kar želiš, so pa mnoge privatne trgovine jenjale s poslovanjem, ker malim privatnim trgovinam ni mogoče tekmovali z velikimi trgovinami, ki na vse načine s cenami in postrežbami izpodrivajo male trgovine. Tako je le tu pa tam še kaka slovenska trgovina.

Tu udarja tudi druge narodnosti, Poljake, Čeha in druge. Z orjaškimi veletrgovinami, z velikimi finančnimi ozidji se ne da tekmovali. Mali tega ne zmoro, zato se spreminja, kakor se; male ribe — hočejo ali ne hočejo — morajo druga za drugo v grla velikih rib. Je to dobro za javnost ali ne, to bo pokazala tudi bodočnost, kakor pokaže dobro ali slabo v vseh takih tehnikah. Kakor zdaj kaže, če ne pride do kakih temeljitih sprememb glede inflacijskih cen za živilske potreščine, bo organizirana trgovina bogatih verižniških trgovin izkoriščala male ljudi.

Karkoli si bodo mali ljudje, ki služijo svoj kruh pri zaposlovanjih, zaslužili, to jim bo sproti organizirana trgovina vseh vrst po načelih nikdar sitnega kapitalizma vzela in snedla. Mali ljudje pa bodo hodili okrog s praznimi žepi kakor vedno doslej.

Zakaj? Zato, ker na vseh poljih trgovinstva je vse preveč takih "komarjev" z dolgimi sesalkami, s katerimi znajo vedno vse izsesati iz žepov malih ljudi. To je vidno vsepovsod.

Pa kaj naj govorimo mali ljudje o tem? Kdo nas posluša? Če tudi kdo čuje o naših nezadovoljstvih, kaj da na to? Veliki krogi vozijo več ali manj vsi preko tega in žanjejo naprej po svojih željah, ki niso nikdar site.

Naj bo dovolj za danes o teh sitnostih. Drugič pa o čem drugem. Vsem iskren pozdrav, čuvajte vsi svoje zdravje in dobro se imejte, kolikor največ se da! To vam vsem želi

Tone s hriba

Prva knjižnica

Prva javna knjižnica v mestu New York je bila ustanovljena leta 1697.

Zdravnica brez študij...

(Delo sestre Magdalene Kajnc)

I.

EUCLID, O. — Lansko leto sem v tem listu posvetil nekaj vrstic, da bi čitatelji AD poznali delo znane Sestre Terezije, ki je Jugoslovanka albanske narodnosti iz Skoplja. O njej ve katoliški in drugi svetovni tisk toliko povedati, da je najbolj vidna osebnost v našem času, ki s svojo ljubeznijo lajša trpljenje in osvaja srca brez razlike prepričanja. S tega vidika smo ji vsi hvaležni, da nam je živ evangelij, ki drami namo vest — kako daleč smo mi od pojmovanja delovanja v luči krščanstva? Hvala Bogu, da ni osamljena. Saj tudi med nami Slovenci, čeprav ni tako obsežno znano delovanje skritih duš — "ki tuja jih boli bolest".

Morda čitateljem AD ni znano tisto skrito delo, ki ga desetletja posveča ubogim in zapuščenim sestra Magdalena Kajnc. Naj bo temu delu, nji v čast in ponos misijonskim sodelavcem v zaledju, ki temu delu pomagajo. Pred seboj — iz njenega odkritja povzamem — imam pismo, ki ga je naslovila misijonarju Charlesu A. Wolbangu, CM.

Iz njega povzemam:

"Ne vem, če bi koga zanimala moja skromna pot življenja. To prepušчам Vaši sodbi. — Rojena sem 1. dec. 1892 pri Veliki Nedelji blizu Ptujja. Tam sem preživela 16 srečnih let. Čeprav sme si v tišini želela, da bi mogla odpotovati zelo daleč v tuje dežele. Odsla sem v Gradec (Avstrija) in tam mnogo čitala o misijonih in ko sem kaj darovala, je zmeraj moglo biti za Indijo, čeprav se je en duhovnik temu zelo čudil. Za časa prve svetovne vojne sem se preselila v Zagreb, se seznanila z jezuiti in mnogo slišala o misijonih.

Ko sem 1. 1925 romala v Rim, sem tam videla katakombe in koloseje. Tam sem se sama sebe sramovala ob dejstvu, koliko so pretrpeli prvi kristjani — a jaz tako zadovoljno živim. Ponovno sem obljubila ljubemu Jezusu, da bom čim več delala za uboge, čeprav sem že poprej kaj za nje storila. Koncem tistega leta (1925) sta iz Zagreba odpotovala p. Mesarič in p. Vizjak v Indijo. Oba sta veliko pisala o misijonih, a jaz sem čitala in premišljevala. Končno sem pisala p. Mesariču in prosila provinciala za nasvet; da bi tudi meni bila dana možnost pomagati sirotam v misijonu. Dobila sem zaželeni odgovor in zapreko za vstop v samostan, ker ne v Zagrebu ne na Dunaju ni bilo upanja, da bi me poslali — kamor sem si želela — v misijone in gotovo ne v Indijo, ker sem kmalu dosegla 36 let starosti.

Zadnji dan meseca maja sem v cerkvi Srca Jezusovega v Ljubljani prosila nebesko Mater, naj me vzame v svoje varstvo, pod nje plašč in izprosi milost, da bom ljubila samo Jezusa in vsa delala le za Njega in duše. — Kmalu nato sem dobila poročilo od o. Mesariča, da je bil na obisku v Kalkuti in Darjeelingu, pri loréntinkah in mi je poslal naslov za Rathfarnham, Irsko. Na mojo prošnjo, da me sprejmejo v red, sem sprejela zaželen odgovor. Tako sem 12. oktobra 1928 stopila v njihov samostan. Že s 1. decembra sem v skupini s sestro Terezijo in tremi drugimi postulantinjami odpotovala v Indijo. Na dan sv. Treh kraljev, 6. januarja 1929 smo prvikrat stopile na indijska tla v Kalkuti, tri dni pozneje smo bile v Darjeelingu.

Ko sem meseca maja 1930 dovršila noviciat, so me poslali v moj dragi Morapaj. Takrat ni bilo dispenzerja, skrbela sem le za majhne sirote in bolehe ne dušenke. Vsak dan je prišlo 6 do 8 bolnikov po kakšna zdravila.

Ko se je število povečalo, so nam misijonarji svetovali, da odpremo dispenzer. Ko je bilo vse gotovo, sem morala jaz oskrbovati bolnike, katerih število je dnevno rastlo.

Ne čudite se, ako vam povem, da nisem bila ne zdravnica ne bolničarka, morala sem čitati knjige, spraševati pa nasvet starejših sestre, da bi pomagala, zaupala pa sem v pomoč ljubega Jezusa. Kadar se nisem znašla, kaj naj storim, sem šla v našo malo cerkveno proso za nasvet Vsemogočnega. On mi ni odgovarjal, a karkoli mi je takrat prišlo na misel, sem takoj storila in vselej je bilo uspešno. Na ta način sem enkrat srečno izvršila operacijo v ustih. Žena je imela veliko bulo v grlu in je mnogokrat krvavela. Mnogi bolniki so na čudni način ozdraveli, ki jim drugi zdravniki niso mogli pomagati. Spoznali so, da jaz delim zdravila, Jezus pa zdravi. Njemu so z menoj bili vsi hvaležni.

Za Božič se jih je prišlo na stotine zahvalit še na poseben način. Dostikrat popoldan sem šla obiskovat bolnike po vaseh, ob nedeljah pa sem preživela ves dan med njimi. Leta 1942 sem bila prestavljena v Darjeeling, tri leta pozneje v Ranchi, a zadnji dve leti v Parna Hall - Limba. L. 1950 spet nazaj v Morapaj, kjer so me sirote sprejele z velikim veseljem. Njih število je kmalu narastlo, da je bil čas za obisk po vaseh le ob nedeljah. Vest o dobroti in usmiljenem Jezusu se je razširila daleč naokrog. Bolniki so prihajali, nekateri so pripeljali s čolni, druge prinesli na nosilih, drugi so spet poslali sorodnike po zdravila za različne bolezni iz okolice najmanj 200 vasi.

Tudi umobolne so pripeljali, ki so nekateri kar besneli, a vendar so vsi hitro ozdraveli. Prihajale so mlade, bolehe žene brez otrok, te so morale poleg zdravila posebej prositi ljubega Jezusa in Marijo, da bi dobile kar so želele, sina ali hčer. Ko so se jim želje izpolnile, so se pozneje z otrokom v naročju prišle zahvalit Jezusu. Tudi od kolere, hroni pacienti so vselej ozdraveli. Ko bi hotela popisati vsa čudna ozdravljenja, treba bi bilo napisati knjige, ne samo par listov. Mnogi so ozdraveli tudi na duši, ko so prosili ljubega Jezusa, da jih reši trpljenja in pokliče v sveta nebesa. Večkrat so prinesli otroke v zadnjem času, pa tudi zanemarjene bolnike po vaseh. Na ta način sem v 31 letih (l. 1971) pomagala (gotovo misli sv. krst) 2,400 sirotam v srečno večnost. Ti sedaj gotovo molijo za nas vse, posebno še za dobrotnike in njih namene.

Naš dispenzer lepo napreduje. Sprijateljila sem se s hindi in muslimani, saj vedo, da jaz delim zdravila, Jezus pa zdravi. Njemu moramo biti vsi skupno hvaležni. Prosim vas, molite zame, da tukaj storim kaj dobrega, ne samo za njih telesa, tudi za duše.

Vsem mladim priporočam, da se kateri od vas odloči za misijone, saj ljubi Jezus nas kliče vse, saj če vodi mene, bo gotovo storil še več za vas, če želite pomagati sirotam.

Ko je Mati Terezija (z njo je sestra Magdalena istočasno prišla v Indijo) začela novo ustanovo (red), so mi nekateri misijonarji svetovali, naj se nji pridružim. Moj kratki odgovor: "Naj ona dela v slavnem Jeruzalemu, a jaz bom ostala v skromnem Nazaretu, saj ljubi Jezus gotovo ni tam manj storil." Saj tu sem srečna in zadovoljna kljub vsem težavam.

K tem še dostavlja: "Zal, da se nisem spomnila dobrega sv. Jožefa, kateri mi vedno pomaga. Ko sem se vrnila iz Rima, sem imela že vse pripravljeno za eno leto v Pariz, a začela sem dvomiti, če je to dobro za mene... Zatekla sem se k sv. Jožefu, naj

mi izprosi milost, da spoznam božjo voljo. Izza časa 9-dnevne njemu na čast sem spoznala, da to ni božja volja za mene. Ko sem v Morapaju odprla dispenzer, sem v omaro med zdravila postavila mali kip sv. Jožefa, proso ga, naj on skrbi, da nikoli ne bo prazno. Do danes on lepo skrbi, da imamo dovolj za sirote.

(Konec sledi)

M. T.

Vsakemu nekaj

STOCKTON, Kalif. — MSGR. DR. MARTIN STARC, župnik katoliške cerkve San Andrew's v San Andreasu, bo 1. aprila letos slovesno ustoličen po stocktonskem škofu č. g. Gailfoilu pri obredih sv. maše ob 9. uri popoldne. Vsi njegovi prijatelji in znanci so vabljeni k tej pomembni slavnosti, katera je doslej prvega slovenskega bivšega begunskega duhovnika.

Pokažimo, da Slovenci cenimo to visoko odlikovanje rimske Sv. stolice. To je nedeljski dan in bo istokotno prijeten odpočitek. Ko boste v mestu Stocktonu, ne bo težko najti lepe avtomobilske ceste, ki vas bo peljala med naravnimi nasadi v to malo turistično gorsko vasico. Na svidenje, Slovenci!

G. RUDOLF SMERSU se je zopet oglašil iz Argentine. Trenutno se nahaja v slovenskem gorskem letoviškem kraju kakih 1000 km od mesta Buenos Airesa. To so začetni dnevi upokojitvene dobe, katero je prišel imenovani slovenski rojak. Naselje se sestoji iz 7 gorskih hišic, stvaritev slovenske iznajdljivosti in pridnosti. Da bi g. Smersu užival toplo to miru in zaslužni pokoj, mu iz srca najbrže želi še tudi veliko število priseljencev Slovencev, da ne izpustim tudi svojega imena. Kdor gospoda ne pozna, pa bo najbrže pomislil, da je večkrat čital članke v našem časopisu, katerih dve črki "S.R." sta podpis pisatelja.

RONALD REAGAN, — to ime vidimo po časopisih, moža pa lahko osebno poslušamo na televizijskih novicah. Njegova politična kariera se končuje z drugim guvernerskim terminom. Ugibanja, kam po letu 1974, ko poteče ta poslovna doba, so različna. Ker imam dvoje ušes, razbim po vsaki novici, ki bi se ponudila, da bi razkrili skrivnostno bodočnost. Guverner je molka in se drži pregovora: "Molk je zlato!" Ne obeša svoje bodoče morebitne kariere na veliki zvon, ker ve, da je to njegova privatna zadeva. Če je res, ostaneta še dve razlagi. Prva: skok na zvezno senatorsko mesto, druga možnost, da čaka na strankino imenovanje za predsedniško kandidacijo v l. 1976. Če sem tako napisal, se ne morem kajti dvoje ušes se res more motiti, ko pridno prisluškuje političnim novicam. Guverner je spoštovana osebnost in se o njem veliko govori v drugih protikomunističnih miselnosti. Drugo pot pa še prostor za druge kandidate, katerih ne bo manjkalo v Kaliforniji pri obrednih strankah. Veliko bo prišlo banke krajša čas. Politični krki niki nam obetajo posebna imena za "steaks". Verujte, so velike zvezde tudi pri nas v državi, samo na božjem nebu...

Maks Simoncic

ZA DOBRO VOLJO

Zakonca sta sedela v dnevnici sobi. Ona je pletla, on pa kaj pipo.

"Pletenje," je rekel on, "je žensko isto kot kajenje za moškega."

"Ze mogoče," je rekla ona, "ampak če jaz spustim zanko, takoj luknje v preprogi."

JOŽE GRDINA:

MARIJINE SOLZE IN FATIMA

Pa sta jo Francek in Jacinta zavrnili: "Ne smeš tega! Ali ne vidiš, če tako rečeš, da boš potem res lagala? Laž je pa greh!" Se ponoči v sanjah ni imela miru. Čim bolj se je bližal 13. julij, tem huje je trpela. Nerazumljiv strah ji je hromel razum in srce. Bežala je pred bratrancema. "Ne grem več v Irijsko globel," je sklenila prejšnji večer, ko so ljudje že prihajali od vseh strani. In če bo Gospa vprašala po njej, naj reče, da zato ni prišla, ker se boji, da je prikazen zgolj prevara hudobnega duha.

"Midva pa greva," sta jo zavrnila Francek in Jacinta: "Gospa je rekla, da moramo priti!" Jacinta se je kar odločila, da bo ona govorila namesto Lucije. Ko je bilo treba drugi dan iti, pripoveduje Lucija, me je nadzemska sila primorala, da se ji nisem mogla ustavljati. Francek in Jacinta sta se jokala doma. "Kaj, še nista šla? Je že čas!" ju presenetila Lucija. "Brez tebe si ne upava sama." — "Saj grem tudi jaz. Pojdimo!" In so šli. Spotoma srečavajo množico ljudi, katerih je bilo od štiri do pet tisoč; bili so tudi iz daljnih krajev in z občudovanjem so delali prostor trem pastirkom.

Poldne je. Na Lucijino znamenje vsi pokleknejo. Ze se zablika in Gospa je tu, vsa bleščača od luči in lepote. Lucija jo gleda in molči. Mora jo opogumiti Jacinta: "Daj, Lucija, govori! Ne vidiš, da je že tu in hoče govoriti s teboj!" Slabotni glase se dvigne nad množico: "Kaj želite od mene?" In prelepa Gospa jim naroča, naj 13. naslednjega meseca spet pridejo. V tretji tudi priporoča, da naj vsak dan molijo rožni venec v čast Materi božji zato, da bi se vojna skoraj končala, češ da samo Ona more ljudem pomagati, samo Ona jim more izprostiti to milost.

Lucija prosi Gospo, naj razodene svoje ime in stori kak čudež, da bodo vsi verovali v nje na prikazovanju. Luciji je bilo namreč težko, ko ji niti lastna mati ni verjela, kaj šele ljudje. Na to prošnjo odvrne Gospa, naj otroci le pridejo semkaj zvesto vsak mesec. Oktobra jim bo povedala, kdo je in kaj hoče in bo storila velik čudež, da jim bodo lahko vsi verovali. Lucija, opogumljena, prosi Gospo, še drugih milosti za razne ljudi. Gospa ji pove, naj le potrpijo in naj pridno molijo rožni venec, ter ji pove, kako bo z njimi ravnala. Da Gospa vlije novega poguma za žrtev in molitev, jim pravi: "Zrtvuajte se za grešnike in ponavljajte pogosto, zlasti kadar storite kako žrtev: 'Iz ljubezni do tebe, o Jezus, za spreobrnjenega grešnikov in v spravo za žalitve, ki jih prizadevajo brezmadežnemu Srcu Marijinemu.'"

Koj nato je Lucijin obraz zasenčila globoka žalost. "Oj, oj!" je bolešno vzdihovala. Na obrazih otrok se je kazala prepadenost. Kaj so zvedeli? "Veliko skrivnost," je skoraj nehoti razložila pozneje, "nam trem v prid, ostalim pa nekaterim v dobro, drugim pa v hudo." Vec tedaj ni povedala. Pač pa jo je vsaj deloma odkrila pozneje na povelje tamkajšnjega (Irijskega) škofa.

Takole piše Lucija 31. avgusta 1941 na škofovo povelje "zgolj iz pokorščine in z božjim dovoljenjem": "Skrivnost obsega tri različne stvari, ki pa so med seboj v zvezi; dve bom zdaj razložila. Prya je pogled v pekel. Marija je v tej prikazni spet razprostrla roke, iz katere so lili žarki silne luči. Ti žarki so prodrali v zemljo in nam odprli pogled v veliko morje ognja pod zemljo. V ognjenem morju smo videli hudobce in pogubljene duše v človeških podobah, pa

vse ožgane ali pa prozorno žareče, kako jih plameni dvigajo kakor iskre ali dim ob požaru, da jih potem spet požirajo in goltajo kot ogorka, ki padajo nazaj v ogenj. Zdelo se je, kot da nimajo teže ne ravnovesja. To se je godilo med strašnim njihovim rjojenjem in kriki bolesti in obupa, da nam je šel strah in groza do mozga. (Menda sem prav ob tem pogledu zakričala od groze, kakor so pravili, da so me slišali.) Hudobci so se razločevali od duš po svojih grdih in ostudnih oblikah, strašnih, nam neznanih zverih, črnih ali prozorno žarečih kot ogelje. Prikazen je trajala le kratek trenutek in zahvaliti se moramo samo Materi božji, ki nam je malo prej obljubila nebesa, da nismo pomrli od groze in preplaha."

Drugi del skrivnosti govori o češčenju brezmadežnega Srca Marijinega. Lucija nadaljuje, da so otroci kakor na pomoč povzdignili svoje oči k nebeški Materi, ki jim je milo pa žalostno dejala: "Videli ste pekel, kjer končavajo duše ubogih grešnikov. Da bi grešnike obvaroval pogubljenja, hoče Gospod uvesti po svetu pobožnost do mojega Srca. Če se bo storilo, kar vam bom povedala, bo rešenih mnogo duš in bo mir na svetu... Vojna gre h koncu. A če ljudje ne prenehajo žaliti Gospoda, se bo v kratkem pod papežem Pijem XI. začela druga še hušja vojna. Ko boste videli neko noč neznano svetlobo, vedite, da je to veliko znamenje, ki ga vam daje Bog, da je blizu kazen za toliko zločinov sveta: vojska, lakota, preganjanje Cerkve in papeža. Da to preprečim, bom prišla pozvat, naj posvete Rusijo mojemu brezmadežnemu Srcu in na prejemanje zadostilnega obhajila na prve sobote v mesecu. Če bodo poslušali moje želje, se bo Rusija spreobrnila in bo mir. Drugače bo pa razširila svoje zmote, povzročujoč vojske in preganjanje Cerkve; mnogo dobrih bo mučenih, sveti oče bo mnogo trpel; več narodov bo uničenih..." Tu je del skrivnosti, ki nam še ni znan. "Končno bo moje brezmadežno Srce slavilo zmago. Sv. oče mi bo posvetil Rusijo, ki se bo spreobrnila in svetu bo dana doba miru."

Marija je zaključila svoje napovedi z besedami: "Ne pripovedujta tega nikomur, le Francu lahko povesta." Hip nato je dejala: "Kadar molite rožni venec, dodajte po vsakem Cast bodi še zdihljaj: Jezus, odpusti nam naše grehe, obvaruj nas peklenškega ognja in privedi v nebesa vse duše, posebno še tiste, ki so najbolj potrebne tvoje usmiljenosti."

Otroci, ki so slišali to molitev neposredno potem, ko so v veliki skrivnosti za trenutek pogledali v pekel, so razumeli, da je to molitev za grešnike ali kakor Lucija pravi, za duše, ki so v najhujši in najljubnji nevarnosti večnega pogubljenja. "Zelite še kaj?" je vprašala Lucija. "Ne, ničesar več danes," ji odgovoril Marija.

Sledil je lahen pok. Stebriči, postavljeni na kraju prikazovanj, so se stresli. Marija je izginila. S tem videanjem, piše Lucija, so mi pa izginili iz duše vsi dvomi in vrnil se mi je zopet mir. Množica se je zgrnila okoli malih vidcev in jih obsula s tisočji vprašanji. Jacinto je moral oče, ki je šel z otrokoma v Globel, v naročju odnesti domov, da je niso ljudje v prerinjanju zadušili. Navzoči so med prikazovanji lahko videli bel oblaček, ki se je že v drugič spustil nad hrastič; hkrati so opazili, da sonce ni sijalo tako svetlo kot po navadi.

(Dalje prihodnjico)

NE PUŠČAJMO ZAKLADOV ZAKOPANIH!

VREDNOST SLOVENSKE KNJIGE V TUJINI

Lani v mesecu aprilu je bil pisatelj Karel Mauser na obisku pri rojakih v Argentini. To je bila njegova že druga pot k njim na obisk. Prvič kakor tudi drugič so ga lepo sprejeli. Radi so ga poslušali, ko jim je govoril po različnih dvoranh. Posebno mladina se je obakrat tesno zbrala okrog njega. Prevzel jo je njegov prepost in domač nastop in pa njegova ljubezniva, odkrita beseda. Ob zadnjem obisku so mu privrele iz njegovega ljubečega srca med drugim tudi naslednje besede:

"Vem, da ljubezen do slovenske knjige tudi med vami peša. Prav tako kakor med našo mladino v Ameriki. Pri nas celo bolj kot pri vas. To se pozna posebno v njenem izražanju, v oblikovanju misli, v pogovoru z njo."

"Kdor opusti branje, temu počasi opeša besedni zaklad. Navadno je tako: kadar mladi človek začuti, da dela v svojem govorjenju napake, pride v zadrego; počuti se negotovega in kaj kmalu začne svojo domačo, materno besedo zamenjavati s tujjo, v kateri je bolj doma, v kateri se lažje in hitreje lahko izraža."

"Slovenska knjiga je ena izmed največjih vrednosti, kar jih imamo v tujini. Odkriva nam domači obraz in izraz, slovensko dušo; odkriva pa nam tudi svet, v katerem živimo, vendar to skozi prizmo našega slovenskega čutenja in čustvovanja. Dragi moji, to je tolikšna vrednota, da je tudi mlad človek ne bi smel nikdar zavreči!"

"SLOVENSKA KNJIGA JE SKLADIŠČE SLOVENSKE MISLI"

V "Kanadski Domovini" od 20. svečana tl. je napisal P. M. uvodnik z naslovom "Kaj vse zmore samo knjiga", katerega je zaključil s to-le mislijo o "najdragocenejšem zakladu", to je o slovenski knjigi, ki se je rodila v tujini.

"Knjige hranijo v sebi ideje, ki so hrana človekovemu razumu. Ideje preteklosti so podlaga idejam sedanosti in idejam prihodnosti. Pravimo, da knjiga uči človeka misliti. Televizija in kino nam brez našega truda posredujejo brez števila poročil in obvestil na hitro in v naglici. Vse to nas napravlja nemirne, nepočakane; vedno se nam mudi. Knjiga pa nas vrne spet v tisto mirno zdravo duševno stanje, ko nam je mogoče v miru

in zbranosti misliti. To je čas, v katerem se rode nove ideje".

"Teh nekaj misli o knjigi obrnimo sedaj tudi na našo slovensko knjigo. Priznajmo, da smo nanjo lahko ponosni. Pomagala nas je pripeljati na tisto kulturno stopnjo, ki nas izenačuje z drugimi večjimi narodi. Tudi slovenska knjiga je skladišče slovenskih misli, sanj in želja, ki so šle skozi zgodovino. Najdragocenejši slovenski zaklad pa je knjiga, ki se je rodila v tujini, v tujem okolju, pa je ostala slovenska. Ko premišljamo, kaj vse je ta knjiga za nas naredila, pa si ne pozabimo izprašati vesti: "Kaj pa jaz naredim za slovensko knjigo?"

"BERITE, KAR SE DA VELIKO SLOVENSKO!"

Kakor vedno doslej tako vas, rojaki in rojakinje, tudi danes v tem pisanju, ki je posebne vrste razmišljanje, pozivamo in vabimo, da kar se da veliko slovensko berite ter da za vsako ceno varujete v svojih družinah našo slovensko materino besedo. Če bomo tako ravnali, nas bo zlasti tudi to tesno med seboj povezovalo v skupnost, katere ne bo mogoče kar tako meni nič tebi nič omajati in streti.

PAZNIK DRUŽBE SV. MOHORJA V CELOVCU

Lani je praznovala Družba sv. Mohorja v Celovcu 120-letnico svojega obstanka, svojega plovitega dela. To je tista naša vsenarodna kulturna ustanova, kateri gre neizpodbitno priznanje, da je naučila nas Slovence brati. To je tista naša ustanova, katere je ves ta čas utrjevala slovensko narodno zavest v najširših plasteh našega naroda. Da smo danes Slovenci kot narod to, kar smo, je prvenstveno zaslug Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Za slovensko kri v zamejstvu in zdomstvu pa je Družba sv. Mohorja v Celovcu tista velika naša Slovaška kulturna ustanova, katere v vseh svojih preteklih sto in dvajsetih letih niti za trenutek ni pozabila misliti in skrbeti, zlasti v duhovnem pogledu, za ta najbolj ogroženi del skupnega slovenskega narodnega telesa. Nam v zdomstvu pa narekuje ne samo hvaležnost marveč v veliki meri tudi skrb za naše lastno narodno življenje, da ostanemo tej svoji veliki dobrotnici še nadalje zvesti.

NEKOLIKO POJASNILA

Kolikor je znano v Slovenski pisarni v Clevelandu, so do tega časa že vsi udje Družbe sv. Mohorja v Združenih državah prejeli knjižni dar celovške Družbe sv. Mohorja za leto 1973. Morda bolj kot druga leta smo lani pričakovali, da bomo imeli za božične praznike prav vsi udje ta dar na svojih mizah, ker smo vedeli, da ga je Družba v Celovcu oddala pravočasno na pošto. Žal smo bili v tem presenečeni. Eden izmed razlogov za veliko zamudo je bila velika kontrola pri prihodu knjižnih pošiljk v ameriško pristanišče.

Nekaj znamenj pa nam govori tudi za to, da tokrat ne pojde vsa krivda na to kontrolo in ameriško pošto; zelo verjetno je je nekaj še neke drugod.

Tistim udom, ki so Družbi sporočili, da knjižnega daru niso dobili v pričakovanem času, je ta poslala vnovič svoje redne knjige za l. 1973.

PROSNJA

Vse dosedanje ude Družbe sv. Mohorja po ZDA kot tudi drugod po svetu, ki bodo brali te vrstice, lepo vabim, naj, v kolikor tega morda še niso storili, takoj poravnajo udnino za tekoče leto v višini \$6.- Ker pa je zaradi zadnjega velikega razvrednotenja (devalvacije) našega ameriškega dolarja na zunanjih svetovnih trgih njegova veljavnost zelo padla, lepo prosim vse rojake in rojakinje, naj k že sedaj določeni udnini primateknejo vsaj še po en dolar. Sami moramo to razumeti, da je tako prav. Ne čakajmo, da nas bo Družba sv. Mohorja v Celovcu sama prisiljena opozoriti na to odnosno nas prositi za kaj takega. Kdor pa more, naj Družbo še izdatneje podpre. Prosim in zahvala vsem, ki bodo tako storili! — Naslov: Družba sv. Mohorja v Celovcu. Viktringer Ring 26. - 9020 Klagenfurt-Celovec - Austria - Europe. Pripravljen pa je seveda pri tem posredovati tudi Slovenska pisarna v Clevelandu in gotovo tudi ona v Torontu v Kanadi.

J. S.

Starši se priložujejo zaradi oglašanja hrane za otroke na televiziji

WASHINGTON, D.C. — Skupina staršev, ki se je pritožila proti CBS-TV in proti sedmim izdelovalcem sladkorčkov in pripravljalcem hrane, je pred kon-

Z MODNE RAZSTAVE — Na modni razstavi v Budimpešti, glavnem mestu Madžarske, so pokazali tudi tole obleko za naša plažo.

Za vsakovrstna fiskarska dela

se priporoča

TISKARNA AMERIŠKE DOMOVINE

6117 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

tel. HE 1-0628

TRGOVSKA IN PRIVATNA NAZNANILA

Vse tiskovine za društvene prireditve: okrožnice, spore, vstopnice, listki za nakup okrepčil. Spominske podobice in osmrtnice.

Najlepša izdelava - Prvovrsten papir - Hitra postrežba

NAROČAJTE TISKOVINE PRI NAS!

TRGOVSKE TISKOVINE - PRIVATNE TISKOVINE

NE GOVORI IN NE POSLUŠAJ NIČ SLABEGA! — To naj bi bil smisel te slike, ki predstavlja 6 let staro Ruth Oliver na razstavi igrač v Brightonu na Angleškem. Oba šimpanza sta razstavljene figure, četudi izgledata, kot bi bila živa.

gresnim odborom izjavila, da oglaševanje na televiziji zavaja otroke k slabim navadam v prehrani.

Zastopnik Action for Children's Television (ACT) je trdil, da oglaševanje na televiziji zavaja otroke k uživanju sladkorih izdelkov, čokolade in raznih vrst slaščic in piškotov.

"Če ne bo odločnega nastopa, ki bo preprečil to zavajanje in izkoriščanje otrok preko takega oglaševanja," je dejala predsednica ACT Peggy Charren, moramo pričakovati naraščanje srčnih bolezni, živčne napetosti in uničenih zob. Slabe navade, ki se jih bodo otroci naučili, bodo uničevale odrasle.

Največ krompirja

Država Maine je največji pridelovalec krompirja v ZDA. Veliko ga pridelajo tudi v državi Idaho, zgodnjega pa ponekod na jugu.

Help Wanted Male or Female

OSKRBNIK

Zakonski par, ki govori angleško, dobi službo za skrbnika v Slovenskem delavskem domu na 15335 Waterloo Rd. Kličite tajnika Charles Zgonc 531-9813 ali 261-2718 12,14,16 mar)

Help Wanted — Female

FEMALE HELP WANTED

Housework — Mon. - Wed. - Fri. English speaking — occasionally overnight with teenagers. 283-9354 —(52)

Housekeeper Wanted

Mature woman, general housework, some laundry, 2 adults, no children, good home. West side area. Call 351-7525. (53)

Male Help Wanted

Helper

for sheet metal fabricator for lamp manufacturer. Steady work. Hourly rate. — Apply Acme Lighting Products 1667 E. 40 St. (55)

HELP WANTED

Scraper, mechanic, semi-skilled, lathes, mills. Day shift. East side. Benefits. Any age.

GAHR MACHINE COMPANY

531-0053 (52)

V najem

Oddamo 4-sobno stanovanje, zgoraj, na Norwood Rd., blizu cerkve sv. Vida. Kličite vsak čas 261-3169. (9,14,16 mar)

MALI OGLASI

House for sale

2-bedroom double, E. 82 St., off Union Ave., in St. Lawrence area. Best offer. Call 248-5086 (53)

Naprodaj

Dvodružinska hiša za Huntmere Ave., in endružinska na Mohican Ave. prazno. Kličite KE 1-9286 ali IV 1-1626. (60)

Išče delo

Zenska išče plačano delo pri bolanih ljudeh. Ima najboljša priporočila. Kličite 391-8875. —(54)

V najem

Oddamo šest sob, spodaj, furnez na plin, garaže, na E. 74 St. Kličite 944-2043 (56)

POZOR

Kadar kupujete hišo ali bi radi prodali hišo v katerikoli okolici smo vam na razpolago za dobro postrežbo, in asistenco za vsako priliko v prodaji ali kupitji. Nobene oblagacije. Kličite

PETE ROPOS od KOVAČ REALTY

960 E. 185 St. podnevi kličite 531-5030 ali zvečer 531-4891 (56)

IVAN PREGELJ:

OTROCI SONCA

POVEST

II.

Geometer in učitelj sta našla pri Zofiji znano družbo samih stalnih Zofijinih gostov, uradnikov, trgovcev in sosedov. Dobrodušni ljudje, ki jim je tekla zibelka kakor Pozniku v gorah in so bili podedovali gorjanska svojstva svojih dedov. Oblačili so se neprislusno, preprosto, skorajda že ohlapno in nemarno. Tudi govor jim je bil domač: okorno vedro narečje gorskih vasi, zateglo in izvirno pojoče. Stanovski uradniški čin jim je dal nekaj zanosne kretnje, v prozorno poštenih licih si jim videl pisano smer njihovega čustvovanja. Ovdoveli sodni svetnik Tonejec je negoval svojo košato brado, notar Bradac se je očitno zabaval s svojim zlatim nanosnikom, ki mu je visel na močno vrvcu, koncipient Povšič si je po Prešernovo vezal pentljo pod raztegnjeni ovrtnik, ki mu je bolj odkrival nego zakrival dolgi, sioki vrat. Bil je poleg domačega trgovca Fratrika še bolj ničmuren in se je trudil, da bi rahlo nosljaj. Odločno vojaške kretnje je imel poštar Mlakar, ki je imel tudi svoje posebne politične nazore; živel je v večni borbi s kmetiskim, do bridkosti robotim sedemdesetletnim kaplanom gospodom Pencinom, ki je njuhal iz slonovinaste tobačnice, nemčuril in se hvalil z raznimi zgodbami, ki jih je doživel z visokim gospodom saksoskim kraljem Friderikom Avgustom II., ko je knez proučeval rastlinstvo po okolici. Včasih je zašel v družbo še župnik in dekan gospod Kragelj, ki je slovel po svojih zgodovinskih spisih v pokrajinskem listu in bil poseben zaupnik višjega uradništva in gospe notarjeve. To zadnje so mu najbolj zamerili in zlasti notar je netil odpor proti njemu. Morda mu je delal krivico, zakaj dekan se je otepal, kolikor mu je dovoljevala vljudost, jezične notarke, ki je tožila, preganjala z robato ljubosumnostjo svojega moža in natakariče, kamor ji je zahajal mož v gostilnico. Ta njena sla-

bost se je bila zadnje čase čudno razvnela proti prijetni gospe Zofiji. Privlačnost gospe Zofije res ni bila majhna; vsak dan ji je podvoril ta in oni, češ, da je

ZATISJE — Slika kaže zatišje na Golanskem višavju, ki pripada Siriji, pa so ga Izraelci v vojni junija 1967 zasedli in imajo od tedaj zasedenega. Boji so tam nekaj vsakdanjega, zato navzočnost izraelskih tankov nikogar ne iznenađuje.

ŽENINI IN NEVESTE!

NAŠA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
KRASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina

5117 St. Clair Avenue 431-0628

V BLAG SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI
MOJEGA LJUBEGA SOPROGA,
OČETA, STAREGA OČETA
IN BRATA

FRANK MATOH

ki je zatisnil svoje
oči 14. marca 1972

Eno leto že Te zemlja krilje,
truplo Tvoje v grobu spi,
nam pa težko je pri srcu,
ker Te več med nami ni.

Sveta vera nas tolaži,
da se enkrat snidemo,
kjer ni joka ne boleti,
v raju tam — nad zvezdami.

Zalujoči:

Mary — soproga
Frank in Edward J. — sinova
vnuki in vnukinje
Ostalo sorodstvo.

Cleveland, Ohio 14. marca 1973.

vdova za devci deklet. Zofija se je prikupljivo nasmihala, vedno vljudna, vedno dobre volje in ljubka, kakor iz prodajalne. Točila je izvrstno pivo in različna vina. Vino ji je tegnil trgovec Fratrik, štiridesetletni samec z omejenim obzorjem in silno vztrajno nado, da sčasoma omeči trdo srce gospe Zofiji, ki se mu je poredno rogala, ko je pel ob kitari sentimentalne arije in ljubosumno oprezoval, ali ni krčmarica z drugimi gosti kaj bolj priljudna kakor z njim. Sklonil se je bil tisti večer pravkar po svoje godalo, ko sta vstopila geometer in učitelj v zrač-

no verando, ki so ji rekli salon. Veselo iznenajeni so gostje sprejeli geometra. Za učitelja se sprva ni zmenil nihče. Vljudno in srmežljivo je odklonil ponudbo, naj večerja, dasi je Poznik silil. Skromno je sedel kraj mize in pil. Zagledal se je na steno, kjer je visela slika z veselo vsebino: Grutzner. Falštaf (veseljaski vitez iz Shakespearejevih dram; decel požeruh, bahač in strahopetec; korrač po ulici. Družen pažek mu nosi strašni meč in dvoje veselih deklet se nagiblje iz okna pa se smeje ob vedrem prizoru...

Hvaležno prisluškuje učitelj pogovoru pri mizi: saj so same vsakdanje reči, a njemu se zdi zlasti Poznikova beseda prečudno slovesna in važna, moška, prav taka, kakor bi jo sam razumel za vse na svetu, pa nima in vedno zopet čuti, da je ali solarsko otroci ali pa učiteljsko slovesen, omladen. "Čisto za nič pa le nisem," najde zdajci neka-ko tolažbo, "ta močni, ta zdravi France me mara. Duša verna sem mu. Prijatelj!"

Vzdramil ga je poštar, ki ga ob vsaki priliki zasmehuje, naj vendar pove že, kako je bilo na zadnjem jesenskem lovu. Ali je res našel zajca v loži. Sivec se vedno znova opravičuje, da je bil tedaj prvokrat na lovu in da so lovci pač lovci in hudo poredni, pa si marsikaj izmišljajo.

"Jagerlatein (lovska latinščina; s tem izrazom označujejo izmišljene lovske zgodbe), kajpada," govori Mlakar navidezno brez namena in vsakdanje. "Le ne ženite si k srcu. Dobre oči pa nekoliko sreče. Se pravi Nimrod utegnute postati."

Učitelj se brani pohlevno, da ljubi pač po svoje prirodno, ubijanje da mu pa ni po srcu. Mlakar se mu porogljivo zasmije. Nato pa se udari po čelu in vzkligne:

"Saperment vendar! Saj res. Skoraj bi bil pozabil. Lovci niste, ste pa učenjak in celo pisatelj. Čestitam, čestitam."

"Was denn, was denn?" (Kaj pa, Kaj pa? vpraša stari kaplan Pencin radovedno.

"Naš gospod učitelj. Čestitajte mu. Krasen članek je napisal o herbariziranju (sušenje, stiskanje in sploh pripravljanje rastlin za zbirke) pripomni gospod dekan.

"Poslal sem spisek stanovske-mu glasilu," pove vzhiceno učitelju. "So torej tiskali?"

V trenutku mu je jasno, da je videl poštar spis v uradu. List s člankom mu torej leži zdaj že doma na mizi. Nestrpnost, da bi se čimprej videl tiskanega, ga prime. Pokliče, da bi plačal. Pa mu ne puste. Kajpada! Ali misli uhajati? Za spis bo prejel nagrado. Dati mora za pijačo. Tak uspeh je treba praznovati. Nerodni človek se opravičuje, da

srčno rad plača, a da mora prej za nekaj minut domov po denar. Očetovsko dobrohotno ga pridržijo Poznik. Učitelj se komaj dobro zave, že je pijača na mizi, kozarec poln pred njim in gostje slovesno pripravljeni, da mu šegavo čestitajo. Tako ga zaplete, da sam ne ve, kdaj, v svojo šalo: mož obnavlja skoraj na pamet svoj spis. Ne vidi, da krote smeh ali pa da se dolgočasijo. Zave se šele, ko Mlakar rezko preseče, ali ne bi vrgli nekajkrat listov. Pije, je sam zase, srečno vznemirjen. Oni pa tarokirajo, se prerekajo, šalijo in so pozabili nanj. Nehote privoščijo tihi opazovalec vso srečo geometru, pa mora z bridkostjo videti, da je poštar boljši igralec, sogoltno in strastno samopaš in razdražljiv, kadar izgublja.

Poletna Zaloga Stroha

Od ljubitelja piva do ljubitelja piva

IZ SONČNE FLORIDE — Šaljiva obiskovalka Floride Julia Durand iz Hartforda, Conn., je obesila svoj dežni plašč okoli razglednega teleskopa in pritrdila nanj še svoj dežnik, ko se je razgledovala v St. Petersburgu v Floridi. No, dežja zadnje tedne tudi v sončni Floridi ni manjkalo!

KOSILO ZA DAN SV. PATRIKA

V nedeljo, 18. marca, 1973 se bo kosilo serviralo od 11:30 a.m. do 4 p.m. v cerkvi sv. Patrika, Thompson, Ohio, Route 166 blizu Route 528

Monsignor Baznik, župnik

Oglašujte v naših malih oglasih

- ČE PRODAJATE ali kupujete rabljeno pohištvo,
- ČE IŠČETE ali oddajate stanovanje,
- ČE POTREBUJETE delovno moč,
- ČE IŠČETE zaposlitev,
- ČE PRODAJATE ali kupujete nepremičnine —

dajte mali oglas v

AMERIŠKO DOMOVINO!

Pokličite HE 1-0628.

THE GREAT DEVALUATION G.

Countries devaluating
currencies by 10% or less

Austria
Australia
Belgium
Denmark
France
Hong Kong
Iraq
Iran
Kuwait
Lebanon
Luxembourg
Malaysia
The Netherlands
Norway
Singapore
South Africa
West Germany
Pakistan

Countries with floating
currencies

Canada
Italy
Japan
Switzerland
United Kingdom

Countries with higher
value currencies as a result of dollar devaluation

Greece
Israel
Indonesia
El Salvador
South Korea
Turkey
Yugoslavia
Finland
Taiwan
Sweden
Portugal